

วัตถุประสงค์ของการศึกษาอิสระครั้งนี้ เพื่อรวบรวมและพัฒนาฐานข้อมูลดรรชนีและสาระสังเขปวิทยานิพนธ์สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ในประเทศไทย จากมหาวิทยาลัย 8 แห่ง คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่เผยแพร่ระหว่างปี พ.ศ. 2508 - 2542 จำนวน 1,165 ชื่อเรื่อง

ขั้นตอนการศึกษาคือ 1) สำรวจข้อมูลเบื้องต้น 2) วิเคราะห์และออกแบบฐานข้อมูล 3) พัฒนาระบบฐานข้อมูล 4) ทดสอบและประเมินผลฐานข้อมูล โดยใช้โปรแกรม Microsoft Access 97 พัฒนาฐานข้อมูล

ฐานข้อมูลดรรชนีและสาระสังเขปวิทยานิพนธ์สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์นี้ พัฒนาขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือในการสืบค้น จัดเก็บ และรายงานข้อมูล การจัดการฐานข้อมูลแบ่งตามกลุ่มผู้ใช้สองกลุ่มคือ กลุ่มผู้ใช้สืบค้นฐานข้อมูล และกลุ่มผู้ใช้ที่ทำหน้าที่จัดการฐานข้อมูล ข้อมูลที่บันทึกเพื่อนำมาทำฐานข้อมูลคือ 1) รหัสดรรชนี 2) ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ 3) ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ 4) ชื่อปริญญา 5) ชื่อสาขาวิชา 6) ชื่อมหาวิทยาลัย 7) ปีพิมพ์ 8) ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 9) ประเภทผลงาน 10) คำสำคัญ 11) บทคัดย่อ และ 12) แหล่งวิทยานิพนธ์ ซึ่งฐานข้อมูลสามารถสืบค้นข้อมูลได้ 6 เขตข้อมูล คือ ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ ชื่อมหาวิทยาลัย ปีพิมพ์ ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และคำสำคัญ กำหนดรูปแบบการแสดงผลการสืบค้นได้ 2 รูปแบบ แบบที่ 1 แสดงรหัสดรรชนี ชื่อวิทยานิพนธ์ ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ ชื่อปริญญา ชื่อสาขาวิชา ชื่อมหาวิทยาลัย/สถาบัน ปีพิมพ์ ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ประเภทงาน คำสำคัญ แบบที่ 2 แสดงรายการบรรณานุกรมพร้อมสาระสังเขป

การทดสอบและประเมินระบบฐานข้อมูล ได้แบ่งกลุ่มผู้ใช้ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มผู้ใช้สืบค้นฐานข้อมูล ได้แก่ อาจารย์ นักศึกษา และบรรณารักษ์ 2) กลุ่มผู้ใช้ที่ทำหน้าที่จัดการฐานข้อมูล ได้แก่ บรรณารักษ์ ได้ดำเนินการทดสอบระบบโดยให้กลุ่มประเมินทดลองใช้และตอบแบบประเมินระบบฐานข้อมูลที่แจกให้ จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติร้อยละ ผลการทดสอบและประเมินผล พบว่า ผู้ใช้ระบบส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการเข้าถึงฐานข้อมูล การสืบค้นข้อมูล การจัดการฐานข้อมูล และการติดต่อกับผู้ใช้ มีความเหมาะสมสามารถแสดงผลการสืบค้น และบันทึกข้อมูลได้ถูกต้อง นอกจากนี้ผู้ศึกษาได้จัดทำคู่มือการใช้ฐานข้อมูลนี้ไว้ในรายงานการศึกษาอิสระนี้ด้วย

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาครั้งนี้ คือ ควรมีการปรับปรุงระบบฐานข้อมูลดรรชนีและสาระสังเขปวิทยานิพนธ์ทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ โดยกำหนดหัวเรื่องแทนการใช้คำสำคัญในการสืบค้นและบันทึกข้อมูล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของผลการสืบค้นข้อมูลต่อไป

The objectives of this independent study were to collect the indexes and abstracts of theses in library and information science from eight universities in Thailand, including Chulalongkorn University, Khon Kaen University, Chiang Mai University, Thammasat University, Mahasarakham University, Ramkhamhaeng University, Srinagarindwirot University, and Prince of Songkla University; and to develop the database of the collected data. This covered 1,165 titles of theses published between 1965 to 1999.

The study procedures comprised of 4 steps: 1) collecting of theses data from several sources, 2) database analysis and design, 3) database program development, and 4) database testing and evaluation. The database program was developed by using Microsoft Access 97.

The developed database could be used for entering, storing, searching and reporting the data. The theses information in each record included 1) index code, 2) subject, 3) author, 4) degree's name, 5) course, 6) university name, 7) printed year, 8) advisor, 9) work type, 10) keyword, 11) abstract, and 12) location. The data can be searched by 1) subject, 2) author, 3) university's name, 4) printed year, 5) advisor, and 6) keyword. There were two report formats: 1) brief report which included information on index code, subject, author, degree's name, course, university's name, printed year, advisor, and work type, and 2) full report which included the same information as in brief report, plus abstract of the thesis.

The database was tested and evaluated by two groups of evaluators. The first group, the end-users were selected from faculty staff and students of library and information science program and librarians. The second group, the database operators, were selected from librarians only. Questionnaire was used as a tool for data collecting. The evaluators were asked to try and use the database and then evaluated by answering the questionnaire. The result of the evaluation found that most of evaluators have satisfied with the system. All database functions including getting start, data management, search applications, and user interface were well operated. The search output were properly and accurately. The database manual was also provided for the users.

Suggestions from this study are that subject headings should be used for database searching instead of using keywords. This will make the database searching more effective and useful.